

RTU studiju kurss "Tiesu un tiesību aizsardzības iestāžu sistēma"

OR000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0207
Nosaukums	Tiesu un tiesību aizsardzības iestāžu sistēma
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ilona Bulgakova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz studentiem zināšanas tiesu un citu tiesībaizsardzības iestāžu kompetenču diferencijā, minēto iestāžu darbības, struktūras un funkciju atšķirībām un kopīgām pazīmēm. Kursa nobeigumā students spēj orientēties tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu kopumā. Minētas zināšanas studentam nepieciešamas, studējot nākamajosursos tādos studiju kursus, kā Kriminālprocesa tiesības. I daļa, Kriminālprocesa tiesības. II daļa, Administratīvais process, Process administratīvo pārkāpumu lietās u.c. studiju kursus.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: sniegt studentiem zināšanas par tiesu un citu tiesībaizsardzības iestāžu (prokuratūras, izmeklēšanas iestāžu, juridiskās palīdzības institūciju, apsardzes organizāciju u.c. iestāžu) darbības tiesiskajiem pamatiem, virzieniem, uzdevumiem un funkcijām, kā arī par to struktūru, kā arī sniegt ieskatu šo iestāžu darba organizācijā. Studiju kursa uzdevumi: 1) zināšanas: palīdzēt studentiem apgūt tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbības teorētiskos pamatus, lai sagatavotos vēlākos studiju posmos procesuālo nozaru kursu apguvē, par tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbības uzdevumiem, funkcijām, uzdevumiem un mērķiem; 2) zināšanas un prasmes: sniegt studentiem izpratni par tiesu posmiem un tiesu instancēm, kā arī spēt diferencēt atsevišķo tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbību; 4) prasmes: veidot studentiem prasmes un iemaņas normatīvās literatūras atlasē un analizē; 5) iemaņas: trenēt ar tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbību saistīto juridisko kāzusu risināšanas prasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1) Normatīvo tiesību aktu atlasīšana (patstāvīgais darbs) 2) Gatavošanās semināra nodarbībām un darbam studentu grupā (atbilstoši konkrētām studiju kursa temām) 3) Literatūras lasīšana un analīze (visu semestri) 4) Gatavošanās praktiskām nodarbībām (konkrētu tiesību avotu lasīšana, analīze) 5) Gatavošanās stappārbaudījumam - kontroldarbam 6) Gatavošanās gala pārbaudījumam - eksāmenam

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Moodle vidē (www.ekursi.rta.lv) ievietoti mācību materiāli. 2. Deksnis E.B., Grūbis N., Kudeikina N., Kūtris G., Mekša R. [un vēl 2 autori]. Tiesībsargājošās institūcijas Latvijā un Eiropā : mācību grāmata. Rīga, 2019. 3. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. – Rīga: SIA „Dardedzes hologrāfija”, 2015. 4. Meikališa A. Prokuratūra Latvijā. – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2002. Normatīvie avoti/Regulatory sources: 6. Latvijas Republikas Satversme, 8.nodaļa//https://likumi.lv/doc.php?id=57980 7. Eiropas Padomes 1950.gada 4.novembra “Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija” (ratificēta 1997.gada 27.jūnijā)// https://likumi.lv/ta/id/649 8. 2005.gada 21.aprīļa Kriminālprocesa likums (ar grozījumiem, kas izsludināti līdz 2025. gada 1.janvārim)//http://likumi.lv/doc.php?id=107820 9. 1996.gada 5.jūnija “Satversmes tiesas likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=63354 10. 1992.gada 15.decembra likums „Par tiesu varu”// https://likumi.lv/doc.php?id=62847 11. 1994.gada 19.maija „Prokuratūras likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=57276 12. 1991.gada 4.jūnija likums „Par policiju”//https://likumi.lv/doc.php?id=67957 13. 1994.gada 5.maija „Valsts drošības iestāžu likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=57256 14. 1993.gada 16.decembra “Operatīvās darbības likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=57573 15. 1997.gad 27.novembra „Robežsardzes likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=46228 16. Notariāta likums// https://likumi.lv/doc.php?id=59982 17. 1993.gada 23.aprīļa “Latvijas Republikas Advokatūras likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=59283 18. 2006.gada 22.jūnija „Bāriņtiesu likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=139369 19. 2014.gada 13.februāra „Apsardzes darbības likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=264785 20. 2002.gada 27.novembra „Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=61679 21. 2002.gada 24.oktobra “Tiesu izpildītāju likums”// https://likumi.lv/doc.php?id=68295 22. Ministru kabineta 2017.gada 16.augusta noteikumi nr.474 „Tieslietu ministrijas nolikums” // https://likumi.lv/ta/id/292913-tieslietu-ministrijas-nolikums 23. Ministru kabineta 2020.gada 22.septembra noteikumi nr.589 „Iekšlietu ministrijas nolikums” // https://likumi.lv/ta/id/292913-tieslietu-ministrijas-nolikums 24. Ministru kabineta 2015.gada 9.marta rīkojums Nr.115 „Par tiesu varas un tiesībsargāšanas iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstīšanas plānu 2015.-2020.gadam”// https://likumi.lv/doc.php?id=272711 25. Ministru kabineta 2017.gada 24.janvāra instrukcija Nr.1. „Tiesībsargāšanas iestāžu sadarbības kārtība noziedzības novēršanā un apkarošanā” // https://likumi.lv/doc.php?id=288282, Tiesībsargāšanas iestāžu sadarbības kārtība noziedzības novēršanā un apkarošanā (likumi.lv) 26. citi normatīvie avoti, t.sk. - Tiesnešu ētikas kodekss //www.at.gov.lv; - Prokuroru ētikas kodekss//www.prokuratura.lv - Latvijas Zvērinātu advokātu ētikas kodekss//www.advokatura.lv; - Policijas darbinieka ētikas kodekss//vp.gov.lv Papildu/Additional: 1.Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. – Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2011. – 864 lpp. ISBN 978-9984-840-19-2. 2.Bulgakova I. Krimināltiesvedības kvalitātes kritēriji un to pilnveide (2017, Nr.3/4) /CRITERIA OF THE QUALITY OF CRIMINAL PROCEEDINGS AND THEIR IMPROVEMENT Bulgakova Administrative and Criminal Justice (rta.lv) 3.Bulgakova I. Prokurora uzraudzība pār izmeklēšanu pirmstiesas procesā//Jurista Vārds, 2010.gada 8.jūnijs. 4.Bulgakova I. Robežsardze: tiesiskais statuss un tā reglamentācijas problēmas//Administratīvā un Kriminālā Justīcija, 2001/4. 5.Bulgakova I. Policijas izmeklēšana Latvijas un ārvalstu kriminālprocesos/Jurista Vārds, 2004.gada 7., 14. decembris. 6. Kronbergs R. Digitalizācija un tieslietas: mijiedarbība un perspektīva (2020). Jurista Vārds, 06.10.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Apģūti šādi studiju kursi: Tiesību teorija, Valsts zinātne, Administratīvās tiesības.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. temats. Tiesu un tiesībsargāšanas iestāžu sistēmas izveides un attīstības vēsturiskie un mūsdienu apstākļi. Tiesībsargāšanas iestāžu darbību reglamentējošo normatīvo tiesību aktu sistēma un struktūra. Tiesībsargāšanas iestāžu amatpersonu/personu profesionālā ētika.	4	4	0	0
2.temats. Valsts varu atzari un tiesu varas vieta valsts varu mehānismā. Latvijas Republikas tiesu sistēma (Augstākās tiesas Senāts, apgabaltiesas, rajona (pilsētu) tiesas). Satversmes tiesa un tās loma tiesu varas realizācijā.	4	4	0	0
3.temats. Tiesneša statuss. Tiesneša statusa tiesiskās īpatnības dažāda līmeņa tiesās. Tiesu amatpersonas un tiesu sistēmai piederīgas personas.	2	4	0	0
4.temats. Latvijas Republikas prokuratūras iestāžu sistēma. Prokuratūras struktūra, uzdevumi un funkcijas.	2	2	0	0
5.temats. Prokurora statuss. Prokurora statusa īpatnības civilprocesā, administratīvo pārkāpumu lietās, kriminālprocesā.	2	2	0	0
6.temats. Latvijas Republikas Tieslietu ministrija. Latvijas Republikas Iekšlietu ministrija. Uzdevumi, funkcijas tiesībsargāšanas iestāžu sistēmā. Kopīgas un atšķirīgas pazīmes.Tieslietu un Iekšlietu ministriju padotības un pārraudzības iestādes.	2	2	0	0

7. temats. Izmeklēšanas iestādes Latvijā. Valsts policija. Citas izmeklēšanas iestādes un to kompetence. Uzdevumi un darbības reglamentācija.	2	2	0	0
8. temats. Valsts drošības iestādes. Operatīvās darbības iestādes. Uzdevumi, darbības reglamentācija un kompetence.	2	2	0	0
9. temats. Juridiskās palīdzības institūciju sistēma Latvijā. Notariāts. Advokatūra. Tiesībsarga birojs. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.	2	2	0	0
10. temats. Nevalstiskās juridiskās palīdzības organizācijas. Uzdevumi, kompetence, kopīgas un atšķirīgas pazīmes Nevalstisko institūciju, kas palīdz nodrošināt tiesībaizsardzības funkcijas, daudzveidība un kompetence (Latvijas Cilvēktiesību centrs, bērnu tiesību aizsardzības institūcijas un nodibinājumi).	2	2	0	0
11. temats. Bāriņtiesas. To uzdevumi un kompetence tiesībaizsardzības iestāžu sistēmā. Bērnu tiesību aizsardzības iestādes. Bērnu aizsardzības centrs.	2	2	0	0
12. temats. Apsardzes organizācijas un to loma personu un valsts tiesību nodrošināšanā. Privāto detektīvu darbības tiesiskie pamati un to atšķirības no valsts tiesībaizsardzības iestādēm.	2	2	0	0
Starppārbaudījums - kontroldarbs (1.-5. temats)	2	8	0	0
Starppārbaudījums - kontroldarbs (6.-12. temats)	2	8	0	0
Kopā:	32	46	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj identificēt tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu sistēmas teorētiskās un praktiskās problēmas, orientēties tajās, argumentēti tās analizēt.	1) Atbildes semināros (mutiski) 2) Atbildes praktiskajās nodarbībās, t.sk. kāzusos (mutiski, rakstveidā) 3) atbildes starppārbaudījumos - kontroldarbos (2), (rakstveidā) 4) atbildes gala pārbaudījumā - eksāmenā (rakstveidā) 5) mācību ekskursijas, piedalīšanās vieslekcijās (piem., iepazīšanās ar tiesu sistēmas darbību, apmeklējot Augstāko tiesu)
Spēj kritiski vērtēt, izteikt viedokļus par tiesību doktrīnā un judikatūrā sniegtajiem risinājumiem tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbības problēmjautājumos, piedāvāt savus pamatotus un tiesību normu sistēmā balstītus risinājumus.	1) Atbildes semināros (mutiski) 2) atbildes starppārbaudījumos - kontroldarbos (2) - teorijas daļā (rakstveidā) 3) atbildes gala pārbaudījumā - eksāmenā (rakstveidā)
Spēj piemērot praksē tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbību regulējošās normas, izmantot judikatūru, risināt ar tiesu un tiesībaizsardzības iestāžu darbības kompetenču, funkciju identificēšanu un ar to saistītos tiesību piemērošanas aspektus.	1) Atbildes praktiskajās nodarbībās, t.sk. kāzusos (mutiski, rakstveidā) 2) atbildes starppārbaudījumos - kontroldarbos (2) - kāzusu daļā, (rakstveidā) 3) atbildes gala pārbaudījumā - eksāmenā (rakstveidā)
Spēj strādāt ar zinātnisko un cita veida informāciju, atlasīt un apkopot to, t.sk. statistikas datus, iestāžu darbību regulējošos normatīvus aktus.	1) Atbildes semināros (mutiski) 2) Atbildes praktiskajās nodarbībās, t.sk. kāzusos (mutiski, rakstveidā) 3) atbildes starppārbaudījumos - kontroldarbos (2), (rakstveidā) 4) atbildes gala pārbaudījumā - eksāmenā (rakstveidā)

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Lekciju apmeklējums un atbildīga attieksme pret izpildamiem kursa uzdevumiem	5
2. Atbildes semināros/praktiskajās nodarbībās	15
3. Patstāvīgo darbu (t.sk.kāzusu) izpilde	10
4. Stappārbaudījumi - kontroldarbi (divi), attiecīgi katrs 10% un 10%	20
5. Patstāvīgais darbs (referāta veidā)	20
6. Kursa noslēguma pārbaudījums - eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	